"Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti"
Milliy tadqiqot universiteti

FAN: "MASHINALARDAN FOYDALANISH ASOSLARI"

MAVZU 11

•Mashinalardan foydalanish darajasini oshirishning tashkiliy-xo'jalik zaxiralari

Berdimuratov Paraxat Tadjimuratovich

Muhandislik tizimlarni boshqarish kafedrasi dotsenti

11a-mavzu. Mashinalardan foydalanish darajasini oshirishning tashkiliy-xo‘jalik zaxiralari

Reja: 1. Mashina ish unumini oshirishning tashkiliy-xo‘jalik zaxiralari;
2.

Mavzu bo‘yicha bilim saviyasini baholash

Tushunchalar

***Tayanch iboralar:* mashina ish unumini oshirishning turlari, usullari, tashkiliy-xo‘jalik, texnikaviy, tashkiliy-texnologik va sosiologik zaxiralari**

Nazorat savollari

1. **Mashina ish unumini oshirishning qanday yo‘nalish-larini bilasiz?**

Bilaman (dars boshida yoziladi)	Bilishni xohlayman (dars boshida yoziladi)	Bilib oldim (dars oxirida yoziladi)

1.Mashina ish unumini oshirishning tashkiliy-xo‘jalik zaxiralari

1) fermer xo‘jaliklari yer maydonlari, yetishtiri-ladigan qishloq xo‘jaligi mahsulotlarining turlari va hajmlarini maqbullashtirish (er maydonining kattaligi va ekin turlariga qarab mashina turlari (haydov, yig‘im-terim va b.) tanlash va miqdorlarini aniqlash);

2) fermer xo‘jaliklari, muqobil va tuman mashina-traktor parklari balansidagi mashina parki tarkibini maqbullashtirish (traktor, mashina va kombaynlar soni ularning ish unumdorligi, tejamkorligi va yillik ishlanmasining maksimumi mezonlari asosida hisoblab topiladi. Shuni unutmaslik lozimki, mashinalarning me'yordan ortiqchaligi ham, kamligi ham xo‘jaliklar va mashina-traktor parklarga zarar keltiradi);

Davomi

3) mashinalarni yil davomida optimal yuklanishini ta'minlash (har bir texnologik operasiya (shudgorlash, ekish, dori sepish va b. bo‘yicha talab etiladigan agregatlar sonini aniq hisoblar asosida topish);

4) asosiy ekinlardan, shu jumladan g‘alladan bo‘shagan maydonlarga takroriy yoki oraliq ekinlarni ekish;

5) mashinalarni smenaviy (kundalik) ish unumini keskin oshirish (chunki dvigatel nominal quvvatidan 30-40% kam foydalanish yonilg‘i solishtirma sarfini 10-12 foizga oshirib yuboradi);

Davomi

6) fermer xo‘jaliklarida dalachilik ishlarining ketma-ketligiga qat'iy amal qilish (qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirishda texnologik kartalardan foydalanish zarur), mashinalarni shu ketma-ketlikka monand ravishda ishga tayyorlash (mashinalar buzilmaydi, ularning yuklanish darajasi ortadi, ish sifati yaxshilanadi);

7) alohida mashina, mashinalar guruhi va butun mashina parki ishini operativ boshqarish (mashinalarni otryad usulida ishlatish, dispetcherlik xizmatini yo‘lga qo‘yish, masofadan turib boshqarishni tashkil etish).

Diqqat!
Yozib oling va eslab qoling!

Mashinalar ish unumi darajasini oshirishda tashkiliy-xo‘jalik tadbirlarini hisobga olgan holda texnikalarni ishini tashkil etish maqsadga muvofiq hisoblanadi

“Toshkent irrigatsiya va qishloq xo’jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti” Milliy tadqiqot universiteti

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!

Berdimuratov Paraxat

Muhandislik tizimlarni boshqarish kafedrasi dotsenti

+ 998 (71) 237 0586

b_parakhat@mail.ru

+ 998 (97) 157-69-88